

תלמיד רבי חייא והכוהנת (ע"פ מנחות דף מד' עמוד א')

הסיפור שלנו מתרחש בתקופת מלכות רומי.

תלמידי רבי חייא היו מפורסמים בחסידותם. תלמיד אחד שהקפיד מאוד על מצוות ציצית, כדי להדר במצווה השקיע סכום כסף גדול בפתיל תכלת לציציותיו. והרי אומרים "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" וגלגל מתגלגל בעולם ומכיוון שהיה התלמיד גדול בחסידות גם נמשך ליבו לעבודה זרה, וכידוע יש מספר סוגים של עבודה זרה.

עבודה זרה היא בעצם מעשה או מלאכה פשוטה ידועה ומוכרת אלא שהיא נעשית בעבור כוח זה או אחר שהקב"ה שם בעולם. התורה מלמדת אותנו על מספר עבודות זרות מהמצויות יותר:

- עבודה לפסל – ספר על דמות שהתמודדה עם פסלים ועבודה זרה בבית (רמז: הפסלים נשברו על ידיו)
- העלאת אוב – ספר על מעלת אוב מסיפור בתנ"ך (רמז: מלך השתמש בה)
- עבודת כוכבים ומזלות – ספר על מלך שהתייעץ עם כאלו (רמז: נתנו לו 10 מכות)
- כישוף וקוסמות – ספר על קוסם מפורסם (רמז: רצו שיקלל את עם ישראל)

כמו שהיום יש לנו פרסומות ורכילות כך בימי מלכות רומי היו אנשי העבודה הזרה מפורסמים את גדולת העבודות הזרות שלהם וכן היו מספרים על גדולת כוהני העבודה זרה וכל קסמיהם ופלאיהם באמצעים שונים.

אותו התלמיד שמע מידי פעם על איזה שהיא קוסמת של עבודה זרה שאין אדם שהיא לא מצליחה לשבות אותו בקסמיה. כמה אנשים שהיא הצליחה לסחוף אותם לעבוד את עבודתה הזרה הגיעו לארץ ישראל וראו את תלמידו של רבי חייא. תפסו אותו בכמה הזדמנויות לשיחה וממש הצליחו לגרום לו לרצות לראות את אותה העבודה הזרה, כאשר בכוונתם הייתה שהוא יוקסם ויצטרף אל קבוצתם.

כחלק מאותה השיחה עלו נושאים כמו החסידות האמיתית והכוחות שבהם הקב"ה פועל בעולם והם גם הצליחו לשכנע את אותו החסיד שאם הוא יגיע לבית העבודה זרה הוא ייווכח כמה הדרך האמיתית לעבוד את בורא העולם היא דווקא דרך העבודה הזרה שלהם. אחת הטענות שלהם הייתה שהרי לא ייתכן שבורא העולם יתגלה באומה שפלה כמו עם ישראל ובתורתם אלא ברור שהנה העבודה הזרה שלהם היא זאת שהולכת להוביל את העולם לטוב ולחסד האמיתי.

הדברים שנכנסו לאוזניו של החסיד חלחלו לראשו וליבו שחפץ בטוב העולם חשק לפגוש את אותה כוהנת לעבודה הזרה שעליה שמע סיפורים רבים כל כך. הבעיה שהייתה בידו היא שכדי לפגוש את אותה הכוהנת היה צריך לשלם סכום עצום של 400 זהובים מראש (זהו דבר לא רגיל).

לאחר תקופה שחסך החסיד את הסכום הגדול שלח אותו עם שליח לכוהנת כדי לקבוע זמן להיפגש איתה. לאט לאט התקרבו הזמן של הפגישה עם הכוהנת והחסיד התארגן ויצא לדרך לכיוון רומי. לאחר המסע ארוך הגיע התלמיד לבית העבודה הזרה והמתין באיזור הקבלה. כאשר ראתה אותו המשרתת של הכוהנת והבינה שמדובר על אותו האדם ששלח מראש את 400 הזהובים ישר הודיעה לקוסמת שאורח הכבוד המיוחל הגיע מרחוק ומחכה לה בקבלה.

מכיוון שלא בכל יום הגיע אדם שהשקיע כל כך גם כדי להגיע מרחוק וגם משלם סכום כל כך גדול מראש כדי להיפגש עם הכוהנת הגדולה והיא ממש שמחה. ומתוך שמחה של "מצווה" לעבוד עבודה זרה היא בעצמה ארגנה את בית העבודה זרה שהיה מורכב משבעה חדרים.

בכל חדר עובדים חלק ושלב מסויים של העבודה זרה כאשר החלק המיוחד ביותר הוא בחדר השביעי אבל כדי להגיע לחדר השביעי חייבים לעבור בכל החדרים האחרים לפי הסדר.

לקחה אותה הכוהנת את התלמיד והחלה לעבור איתו מהחדר הראשון וללמד אותו את גדולת הטוב שהעבודה זרה פועלת בעולם ואיך העבודה בחדר הזה בונה את חסידות העובד.

בחדר הראשון החלה בוחנת הכוהנת את התלמיד וראתה שהוא גדול מאוד בחכמה ובשאיפה לחסידות ועל גבי כל זה ראתה את הלבושים המשונים שלו. לקחה על עצמה הכוהנת על עצמה את המשימה לצרף אליה את אותו התלמיד ושביחד איתה יפעיל את כל פעילויות בית העבודה זרה.

כמובן שלא לקח הרבה זמן ללמד את התלמיד את הפעולות איך לעבוד בבית, אבל, לא בקלות השתכנע התלמיד שאכן זאת הדרך והכוהנת שהייתה בקיאה בקסמיה ובחדות שכלה ולשונה הצליחה למשוך לאט לאט עם הזמן את התלמיד ללמוד את העבודה ואף להתמסר אליה וכך לאט לאט עבר מחדר לחדר מהראשון ועד לשישי לפני האחרון.

במשך כל הזמן הזה הכוהנת גם דאגה לתלמיד שאותו כל כך אהבה לבגדים יפים ולכל דבר שרק רצה והיה צריך. אבל על המצווה שכל כך אהב והשקיע בה שהיא מצוות ציצית לא וויתר כל כך מהר ועם כל הבגדים היפים היא לא הצליחה להסיר ממנו את הציצית. תמיד עדיין מתחת לכל הבגדים היפים בצבצה לה ציצית עם פתיל תכלת.

כאשר הגיעו לחדר השישי השקיעה הכוהנת מאמצים רבים והפעילה קסמים רבים כדי למצוא מה יגרום לתלמיד להסיר מעליו גם את הציצית. ולאחר שעמלה זמן רב בשיחות ובסעודות ובפעילויות בחדר השישי שאליו הגיעו רק המיוחדים שבעובדי העבודה זרה נשארה איתו לבד בחדר השישי ואמרה לו שהוא עכשיו ראוי להגיע לחדר השביעי שבו היא יושבת בעצמה דרך קבע אבל כדי להכנס לחדר הזה הוא חייב להתנתק מכל מה שהוא הגיע איתו עד עכשיו והדבר היחיד שנשאר הוא בגד הציצית שעליו.

מכיוון שהתלמיד כבר היה כל כך עמוק בתוך העבודה זרה והוא כבר היה ממש מקורב לכוהנת, הוא ממש ראה איך המרחק כל כך קטן ויש רק וילון בינו לבין להנהיג ביחד עם

הכוהנת את עשיית הטוב בעולם הוא הסכים להשאיר את הציצית בחדר השישי ולהתקדם לחדר השביעי.

לכבוד המאורע הגדול שבו יכנס כוהן בפעם הראשונה מעולם לשבת עם הכוהנת ולהנהיג את העבודה ערכה הכוהנת את החדר בעצמה עם הקישוטים הכי יפים ועם המאכלים והמשקאות הכי משובחים שיש בעולם. ובהגיע הרגע והכוהנת בירכה את התלמיד שקיוותה זמן רב כל כך שיהיה גם בעלה והזמינה אותו לחדר השביעי התרגש מאוד התלמיד ונכנס פעור פה למראה היופי המדהים והכבוד הגדול ששרר בחדר לכבודו.

הכוהנת קמה וליוותה אותו לכסא ואז קרה משהו. כאשר התישב על כסא המלכות התבונן על הוילון שמפריד בין החדר השביעי לשישי ולמרות שהוילון היה אטום והפריד בין החדרים עלתה בראשו דמות הציציות והרגיש כאילו מישהו כותב לו על מצחו את שמו של הקב"ה "א-מ-ת". במקום קם מהכסא ואמר לכוהנת שהוא לא יכול להיות בעלה והחל במהירות יוצא ועובר חדר חדר עד שהגיע לחדר הראשון. הכוהנת רצה אחריו שהרי כל כך אהבה אותו בגלל גדלותו בחסידות ולא רק זאת אלא שגם למדה ממנו רבות במשך התקופה ששהתה איתו. ממש ביציאה מהבית תפסה אותו בזרועו ואמרה לו: אני יפעיל את כל הקשרים שלי בצבא רומי ולא אתן לך לצאת מרומי עד שתסביר לי מה ראית בי שלא בסדר שהחלטת לא להיות בעלי ולנהל איתי את בית העבודה שלי.

ענה לה התלמיד: מעולם לא פגשתי אישה עם רצון כל כך גדול להיטיב עם הבריות והעולם ובעלת מידות חסידות כל כך גדולות אלא שהקב"ה ציווה אותנו על מצוות מיוחדת ששמה "ציצית" ובציווי המצווה הזאת כתוב משפט אחד פעמיים "אני ה' א-להיכם" ולמה פעמיים זה נכתב ולא פעם אחת?

הפעם הראשונה היא שהקב"ה מבטיח שהוא יפרע את חובו מהרשעים ומעובדי העבודה זרה.

והפעם השניה היא על כך שהקב"ה מבטיח שהוא זה שישלם את השכר לצדיקים שבוטחים בו ומקיימים את כל מצוות התורה.

ועכשיו כשהושבת אותי על הכסא ונתת לי כבוד כזה גדול וראיתי כבר את השכר שאת נותנת לי בעולם הזה ומהצד השני את המחיר שאני משלם על השכר הזה, היינו שאני יושב על כסא הנהגת העבודה זרה אני רואה כל הזמן לנגד עיני כמה השכר יכול להיות עצום בעולם הזה על קיום מצוות התורה ולימוד התורה גם אם היא תורת שקר. אותו הכסא ואותו הכבוד והפאר שנתת לי הם מעידים לי כמה בעיני בשר ודם הם גדולים אבל הם כלום לעומת מה שהקב"ה מבטיח ואז אני תופס כמה העונש שלי על עבודה זרה יכול להיות וכן כמה שכר אני יכול לקבל מהקב"ה בקיום מצוותיו ולכן אינני יכול להיות בעלך.

למרות שנתן לה תשובה לשאלתה הוסיפה ואמרה לו: אני לא אתן לך לצאת מרומי אם לא תגיד לי את השם שלך, מאיפה אתה בעולם, מי לימד אותך תורה ואיפה אתם לומדים תורה. כתב לה על דף את כל הפרטים כדי להתרחק מהחטא כמה שיותר מהר והלך לו לדרכו משאיר אותה עדיין המומה.

עשירה גדולה מעשירי תבל הייתה הכוהנת. לאחר המעשה לקחה את כל רכושה וחילקה אותו לשלוש.

- שליש נתנה מס למלכות רומי כדי שיתנו לה לעזוב את רומי.
- שליש נתנה לעניים כדי לעשות חסד.
- ושליש אחרון לקחה בידה כדי שיהיה לה ממה להתפרנס.

ועוד דבר אחד לקחה איתה, את הווילון שהפריד בין החדר השישי לשביעי.

הגיעה אותה האישה לבית מדרשו של רבי חייא ואמרה לו: כל מה שתגיד לי אעשה כדי להמיר את דתי אל דתך (תגייר אותי).

שאל אותה רבי חייא: הרי אף אחד לא רוצה להיות בן הדת שלנו (יהודי), כולם שונאים אותנו ורוצים שלא נהיה פה בעולם, יש סיכוי שאולי את רוצה להתגייר בגלל שתלמיד מסויים בבית המדרש שלי מצא חן בעיניך?

הוציאה האישה את הפתק עם הפרטים של התלמיד שהשאיר אותה לבד ברומי המומה.

אמר לה רבי חייא: בדרך כלל אנחנו לא מקבלים גרים ואנחנו דוחים אותם ומסבירים להם שהם יכולים להיטיב בעולם גם אם הם לא יהודים, אבל, אם הצלחת להוציא מהתלמיד את הסוד הזה שיש שני מלאכים שמלווים את האדם לכל מקום ראוייה את להתגייר ולזכות שילוו אותך בשבת ארבעה מלאכים.

יש לך ברכתי ללמוד תורה על מנת להתגייר. ורק שתדעי שלא מדובר על דבר קל בכלל, את מגיעה מרומי ולהפוך מרומאית ליהודייה זו משימה ממש לא פשוטה ושלא נדבר על זה שככל הנראה ירדפו אותך על כך הרומאים. לימים סיימה אותה האישה את דרכה כרומאית והתגיירה כהלכה.

לדורות מספרים חכמים על אותה החסידה שאת אותו הווילון שהפריד בין החדר השישי לשביעי תלתה אותה הצדקת בביתם לאחר שהם התחתנו.

שכרו בעולם הזה של התלמיד הוא שהוא זכה לאישה שחילקה שלישי מהונה העצום לעניים שלישי נתנה מס לשלטונות ועם השליש האחרון בנתה עם החסיד בית של חסד שלא היה כמותו מעולם.